

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Afgrænsningsrapport Forslag til udpegning af urørt skov efter Natur- og Biodiversitetspakken

Journalnummer

Juli 2021

Udgiver:

Naturstyrelsen

Gjøddinggård, Førstballevej 2

7183 Randbøl

Må citeres med kildehenvisning

Indhold

1. INDLEDNING	4
1.1 FORMÅL MED EN MILJØVURDERING.....	4
1.2 FORSLAG TIL UDPEGNING AF MERE URØRT SKOV (KORT I BILAG 1)	4
2. LOVGRUNDLAG OG VVM PROCES	4
3. AFGRÆNSNING	5
3.1 0-ALTERNATIVET	5
3.2 MILJØVURDERINGENS VIDERE FORLØB	5
3.3 SANDSYNLIGE INDVIRKNINGER PÅ MILJØET	5
<i>Biologisk mangfoldighed, fauna og flora</i>	5
<i>Befolkningen</i>	5
<i>Menneskers sundhed</i>	5
<i>Jordbund</i>	6
<i>Vand</i>	6
<i>Luft og klimatiske faktorer</i>	6
<i>Materielle goder</i>	6
<i>Kulturarv, Arkitektonisk og arkæologisk arv – herunder kirker</i>	6
<i>Landskab</i>	6
<i>Kumulative effekter</i>	6
3.4 VURDERINGSKRITERIER, INDIKATORER OG DATAGRUNDLAG.....	7
3.5 PLANFORHOLD OG MILJØBESKYTTELSESMÅL	7
<i>Natura 2000 plan</i>	7
<i>FN's Verdensmål</i>	7
<i>Skovloven</i>	7
<i>Naturbeskyttelsesloven</i>	7
<i>Bekendtgørelse af lov om vandplanlægning</i>	7
3.6 HENSYN TIL PLANFORHOLD OG MILJØBESKYTTELSESMÅL.....	7
4. OVERVÅGNING OG FORANSTALTNINGER	8
BILAG 1	9

1. Indledning

Regeringen, R, SF, EL og ALT har med Natur- og Biodiversitetspakken aftalt, at der skal udpeges op til i alt 75.000 ha urørt skov. Der er med udpegninger iht. aftalen fra juni 2020 udpeget ca. 25.000 ha urørt skov i statsskovene. Urørt skov som følge af besluttede og kommende Naturnationalparker vil indgå i de 75.000 ha urørt skov. På baggrund af forskelle i skovenes sammensætning og indhold er der foretaget en opdeling af statens skovarealer i en øst-, midt- og vestzone (Bilag 1), og med udgangspunkt heri er der udarbejdet et forslag til udpegnings af 30.000 – 35.000 ha ny urørt skov. De nye udpegninger vil følge de politisk godkendte overordnede retningslinjer for urørt skov. Programmet for allerede udpegede urørte skove er miljøvurderet i en tidligere proces, ligesom Naturnationalparker vil miljøvurderes separat.

Med urørt skov forstås forstlig urørt – dvs. kommerciel skovdrift ophører, så formålet bliver at fremme biodiversitet. Der kan jf. retningslinjerne gennemføres græsning, veteranisering af træer, skabes mere naturlige strukturer, fjernes ikke-hjemmehørende træarter og andre tiltag til fordel for biodiversiteten, ligesom hensyn til bl.a. friluftsliv og fortidsminder tilgodeses. Med aftalen om urørt skov fra juni 2020 blev kommerciel træfældning stoppet straks i juni 2020, således at al forstlig drift ophørte, og erstattes af naturgenopretning. Herunder naturlig hydrologi, som genoprettes løbende, hvor det er praktisk, teknisk og naboretligt muligt.

1.1 Formål med en miljøvurdering

Formålet med miljøvurderingsloven er at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og at bidrage til integrationen af miljøhensyn under udarbejdelsen og vedtagelsen af planer. Der er henblik på at fremme en bæredygtig udvikling ved at gennemføre miljøvurdering af planer, som kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Formålet med en miljøvurdering er, at der under inddragelse af offentligheden tages hensyn til planers sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, flora, fauna, jordbund, jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser og arkitektonisk og arkæologisk arv, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker og ressourceeffektivitet og det indbyrdes forhold mellem disse faktorer.

1.2 Forslag til udpegnings af urørt skov efter natur- og biodiversitetspakken

Den foreslåede udpegnings omfatter med enkelte undtagelser, samtlige af Naturstyrelsens skove i østzonen (se Bilag 1). Disse skove består overvejende af skov med en høj andel af hjemmehørende træer (løvskove), der både for nuværende og potentielt er mest værdifulde for biodiversiteten, men der er også enkelte nåletræsplantager. For gammel løvskov er der desuden alt andet lige en kortere overgangsperiode med udtag og salg af ikke-hjemmehørende træer. Unge skovrejsningsarealer <40 år er udeladt i udpegnings, på grund af manglende kontinuitet og generelt lavere biodiversitetsindhold, ligesom træbevoksede arealer med andre hovedformål end natur og biodiversitet, så som frøavl eller kulturmiljø også undtages. Samtidigt med udpegnings af alle ældre statsejede skove i østzonen foreslås det, at den første udpegnings også vil omfatte de enkelte ældre løvskove, der findes i midt- og vestzonen. Udpegnings giver også mulighed for en rationel og omkostningseffektiv forvaltning af Naturstyrelsens arealer.

2. Lovgrundlag og VVM proces

Udlægningen af urørt skov opfattes som et program, er omfattet af miljøvurderingsloven og vil blive miljøvurderet jf. miljøvurderingslovens § 8, stk. 1.

Naturstyrelsen gennemfører som statslig lodsejer udlægningen af urørt skov på Naturstyrelsens arealer, og har efterfølgende opsyn med skovene, der indgår i udpegningen. Derfor er det Naturstyrelsen, der er myndighed for udpegningen og udarbejder miljøvurderingen. Naturstyrelsen har vurderet, at nogle miljøfaktorer vil blive væsentligt påvirket ved udlægningen af urørt skov. Derfor foretages der ikke en screening først. Der gennemføres en miljøvurdering, og der udarbejdes en miljørapport.

3. Afgrænsning

Forud for miljørapporten udarbejdes denne afgrænsningsrapport, hvor miljøvurderingens omfang og detaljeringsgrad afgrænses.

Afgrænsningsrapporten sendes, jf. miljøvurderingslovens § 32, i høring i perioden 28.07.21-25.08.21 hos berørte myndigheder, som i dette tilfælde er Miljøstyrelsen, Miljøministeriets departement, Slots- og Kulturstyrelsen og de berørte kommuner.

3.1 0-alternativet

0-alternativet vil i denne sammenhæng fastlægges som den udvikling, der kan forventes, hvis forslaget til udpegning af mere urørt skov ikke vedtages. Det vil i de fleste tilfælde være fortsat forvaltning efter principperne for naturnær skovdrift i skovene.

3.2 Miljøvurderingens videre forløb

Der udarbejdes en miljørapport, der indeholder oplysninger beskrevet i miljøvurderingslovens § 12 og bilag 4, samt en samordnet vurdering i forhold til habitatdirektivets artikel 6.3, jf. miljøvurderingslovens § 6, af om der kan ske skade på et Natura 2000 områdes integritet. Vurderingen sker direkte efter habitatdirektivet og ikke efter habitatbekendtgørelsen, eftersom nærværende plan ikke udarbejdes i medfør af en lov eller paragraf listet i habitatbekendtgørelsens § 7 eller 8.

3.3 Sandsynlige indvirkninger på miljøet

I det følgende gennemgås forvaltningsplanens sandsynlige indvirkninger på miljøfaktorerne på bilag 4, punkt f, i miljøvurderingsloven. Gennemgangen har til formål at identificere de miljøfaktorer, som baseret på nuværende vidensgrundlag, kan forventes at blive påvirket væsentligt som følge af forslaget til udpegningen af mere urørt skov.

Biologisk mangfoldighed, flora og fauna

Når skovdriften ophører og skovene udlægges urørt, og i vidt omfang overlades til sig selv, vil naturlige biologiske processer skabe flere levesteder, og dermed øge den biologiske mangfoldighed. I overgangsperioden vil der aktivt blive skabt flere habitater f.eks. ved veteranisering af træer og skabelse af lysninger. Denne faktor forventes at blive væsentligt positivt påvirket, derfor vil denne blive behandlet i miljørapporten.

Befolkningen

Udpegningen ændrer ikke på procedurer for håndteringen af risikotræer, ligesom at brandbælter vil blive vedligeholdt de nødvendige steder. Udpegningen vil altså ikke have nogen væsentlig indvirkning på befolkningens sikkerhed eller trafikale tilgængelighed. Derfor forventes udpegningen ikke at have nogen væsentlig indvirkning på befolkningens sikkerhed, begrebet vil ikke blive behandlet i miljørapporten.

Menneskers sundhed

Urørt skov kan give nye muligheder for friluftslivet i forhold til naturformidling, undervisning, forskning, turisme og flere unikke naturoplevelser. Udpegningen ændrer ikke på vedligehold

af veje, stier og friluftsfaciliteter i skovene. Færdsel uden for veje og stier kan dog med tiden blive sværere som følge af væltede træer, en mere våd jordbund, og eventuelle hegninger. Denne faktor behandles i miljørapporten.

Jordbund

Udpegningen leder ikke til aktiviteter som jordbearbejdning, jordflytning eller anden aktivitet der kan have væsentlig indvirkning på jordbunden, derfor behandles denne faktor ikke i miljørapporten.

Vand

Genskabelse af naturlig hydrologi er en prioritet i forvaltningen af urørte skove, og vil blive gennemført, hvor det er praktisk, teknisk og naboretligt muligt. Generelt vil naturlig hydrologi kunne forenes med tilstedeværelsen af fortidsminder, hvor det ikke er muligt vil naturlig hydrologi dog ikke genoprettes. I forvaltningsplanerne for de urørte skove skal det sikres, at der iværksættes nødvendige aktioner løbende, hvis fortidsminder påvirkes ved hydrologiske forandringer. I de urørte skove er frit strømmende vand og naturlige fluktuationer i vandstanden vigtige processer, der er med til at skabe variation og dynamik. Denne faktor forventes at blive væsentligt påvirket, derfor behandles den i miljørapporten.

Luft og klimatiske faktorer

Det er vanskeligt at vurdere, hvordan etableringen af urørt skov, samlet set påvirker optaget og udledningen af drivhusgasser. En række studier har belyst spørgsmålet ud fra forskellige vinkler og datasæt. Luft og klimatiske faktorer vil blive behandlet i miljørapporten.

Materielle goder

Urørt skov er defineret som forstligt urørt - dvs. kommerciel skovdrift ophører og formålet bliver at fremme biodiversitet. Derfor vil udbuddet af certificeret træ fra de udpegede arealer også falde med tiden. Denne faktor forventes at blive påvirket, og behandles derfor i miljørapporten.

Kulturarv, Arkitektonisk og arkæologisk arv – herunder kirker

Umiddelbart er det vurderingen, at udlæg til urørt skov generelt vil være mere skånsom over for fortidsminder end den nuværende forstlige skovdrift. I de overordnede retningslinjer som udpegningen skal følge, er det beskrevet at fortidsminder skal beskyttes og bevares. Derudover er fortidsminder beskyttet af museumslovens bestemmelser, skovlovens formålsparagraf, og naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttelseslinjer. Fortidsminder i skovene er beskyttet af lovens regler som hidtil. Deres tilstand ændres ikke, og plejeplichten vil ikke blive tilsidesat. For at sikre fortidsminder vil Naturstyrelsen sørge for løbende overvågning. Overvågningen skal sikre, at skader på fortidsminder erkendes og håndteres så tidligt, at der ikke opstår uoprettelig skade på eksisterende fortidsminder. Overvågning af fortidsminder er uddybet i afsnit 4. Emnet vil ikke blive behandlet i miljørapporten.

Landskab

Udpegningen til urørt skov vil føre til ændringer i skovstrukturen i skovene. Der vil blive skabt lysninger og fjernet ikke-hjemmehørende arter, for at give plads til hjemmehørende arter. Skovene vil fortsat bevares som skov, hvorved landskabet ikke vil ændres. Derfor miljøvurderes denne faktor ikke.

Kumulative effekter

Eftersom flere miljøfaktorer forventes at blive påvirket af forvaltningsplanen, vil den kumulative effekt også blive vurderet i miljørapporten.

3.4 Vurderingskriterier, indikatorer og datagrundlag

Her opridses de miljøfaktorer der i ovenstående afsnit kunne forventes at blive påvirket som følge af forvaltningsplanen, samt deres vurderingskriterier indikatorer og datagrundlag til brug i miljørapporten.

Miljøfaktor	Vurderingskriterie	Indikator	Datagrundlag
Biologisk mangfoldighed, flora og fauna	Biodiversitet	Antallet af levesteder og arter. Forholdene for sjældne og truede arter	Kvantitative data. Kvalitative data
Menneskers sundhed	Rekreative interesser	Adgangen til skoven. Mulighed for udfoldelse af friluftaktiviteter.	Kvalitative data
Vand	Påvirkning af vandmiljøet	Udbredelsen af vandspejlet. Mængden af fritsstrømmende vand.	Kvalitative data
Luft og klimatiske faktorer	Påvirkning på klimaet	Udledning og optag af drivhusgasser.	Kvantitative data. Kvalitative data
Materielle goder	Påvirkningen på økonomien	Udbud af træ til savværkerne	Kvantitative data. Kvalitative data
Kumulative effekter	Kumulativ påvirkning af miljøet	Samlede og indbyrdes effekter af indvirkningerne af miljøfaktorerne og hele udpegningen af urørt skov	Kvantitative data. Kvalitative data

3.5 Planforhold og miljøbeskyttelsesmål

Her gennemgås de planer og miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på nationalt, internationalt plan, fællesskabsplan eller medlemsstatsplan, og som kan indeholde relevante målsætninger for forslaget til udpegningen af mere urørt skov, og som medtages i miljørapporten.

Natura 2000 plan

Flere af de foreslåede områder har et geografisk overlap med Natura2000 områder med tilhørende planer.

FN's Verdensmål

Især Mål 13 og 15.

Skovloven

Lovens formål er at bevare og værne landets skove.

Naturbeskyttelsesloven

De foreslåede områder rummer flere beskyttede naturtyper.

Bekendtgørelse af lov om vandplanlægning

I de urørte skove bestræbes det at genskabe den naturlige hydrologi.

3.6 Hensyn til planforhold og miljøbeskyttelsesmål

Forslaget til udpegningen af urørt skov forventes at understøtte en del af miljøbeskyttelsesmålene, da de urørte skove forvaltes med et klart mål om at sikre de bedst mulige rammer for en selv bærende og selvforvaltende natur. I de urørte skove er det naturlige dynamik og naturlige processer der skaber de rette forhold og levesteder, hvorved biodiversiteten fremmes og understøttes. Hovedfokus i de urørte skove er styrkelse af biodiversiteten, herunder

truede arter. I den urørte skov vil der ligesom i andre skove fortsat tages hensyn til landskab, naturhistorie, miljøbeskyttelse og friluftsliv.

4. Overvågning og foranstaltninger

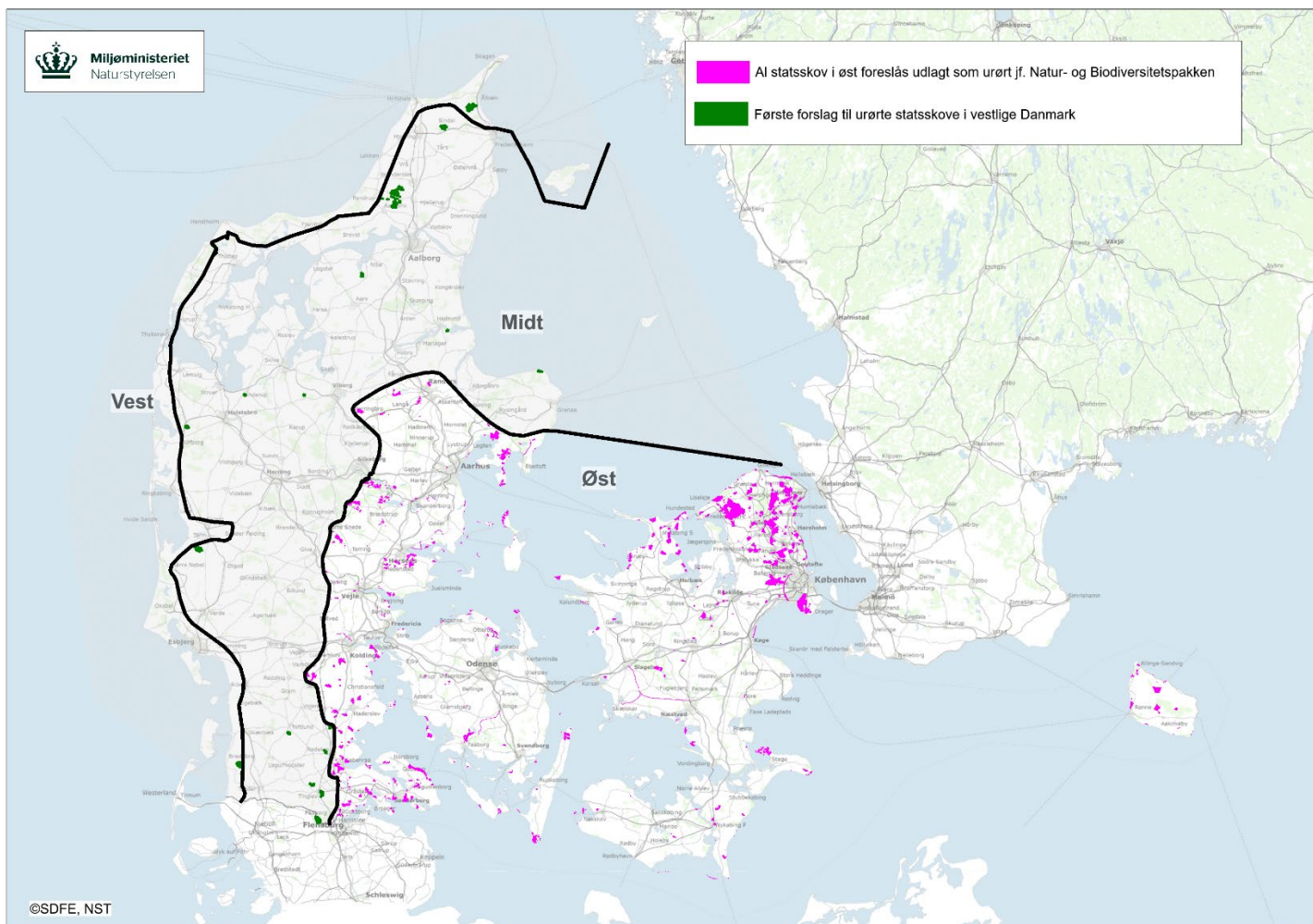
I forbindelse med planen vil der blive foretaget et løbende opsyn med arealer beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, samt med Natura 2000-områder gennem NOVANA og DEVANO.

Derudover har Naturstyrelsen fået ni mio. kroner af AAGE V. JENSEN NATURFOND til at gennemføre en såkaldt baseline, der skal give et overblik over biodiversiteten i 20 af de allerede udpegede områder med urørt skov. Baseline danner grundlag for monitorering af effekten af urørt skov. Alle data, der indsamles på feltundersøgelserne, vil blive offentliggjort på [Danmarks Naturdata](#).

I forbindelse med udlægningen af Naturnationalparker og overlappet mellem fortidsminder og arealer, der skal græsses i Naturnationalparkerne er Naturstyrelsen i gang med at udvikle en overvågningsmetode, så eventuelle skader fra græssende dyr på fortidsminder opdages i tide. Dette værktøj tages i brug ultimo 2021 eller primo 2022 i Naturnationalparkerne. Erfaringerne, der gøres her de næste par år, vil blive brugt i arbejdet med urørt skov.

Bilag 1

Kort over forslaget til udpegning af mere urørt skov

**Afgrænsningsrapport - Forslag til udpegning af urørt skov efter Natur- og
Biodiversitetspakken**
Juli 2021

Naturstyrelsen
Førstballevej 2
7183 Randbøl

www.naturstyrelsen.dk